

Op weg naar de top

‘Perfectie is niet mijn enige doel’

Zijn vaders schatkamer vol grammofoonplaten van oude pianisten lokte Nikola Meeuwsen (18) als kleuter naar de klassieke muziekwereld. Een jaar na zijn eerste pianoles won hij op zijn negende het *Steinway Pianoconcours*.

Interview Minou op den Velde **Fotografie** Anne Claire de Breij **Styling** Alexandra Vilcov

Onder het hoge plafond van zijn ouderlijk huis, omringd door een oerwoud aan planten, zit Nikola Meeuwsen van 's morgens vroeg tot 's avonds laat aan de glanzende Steinway-vleugel, bij elkaar gespaard door zijn ouders en grootouders. Vorig jaar kreeg hij de Concertgebouw Young Talent Award uitgereikt en behaalde hij zijn havodiploma aan de Jong Talent Afdeling van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Nu deelt hij zijn eigen tijd in. Op vijf minuten lokt het strand van Scheveningen, maar de toetsen winnen het toch op deze voorjaarsdag. Naast de vleugel staat een reusachtige stapel partituren op omvallen. Nikola grinnikt en vertelt: 'Ik heb mijn eindexamen prima gehaald, maar ik was geen ideale leerling. Ik had geen tijd voor mijn huiswerk, want ik wilde spelen. Als jongen van acht keek ik op YouTube naar pianisten. Geweldig, Horowitz die in Carnegie Hall opkwam en – hop! – de flapjes van zijn rokkostuum achter zijn kruk gooide en heel rechtop ging zitten spelen met een groot orkest. Op tafel trommelend zat ik hem na te doen.'

Liefde voor de piano

De eerste pianoles bij Marlies van Gent bezegelt Nikola's liefde voor de piano. "Daar speelde ik

wat stukjes voor, en toen vroeg zij wat voor muziek ik nou echt mooi vond. Ik zei: "Het derde pianoconcert van Rachmaninoff!" Op de eerste bladzijde staan nog niet veel noten, dat kon ik wel aan. Marlies speelde de orkestpartij en ik de melodie. Er is ook een film over dit stuk gemaakt, *Shine*, met een pianist die er zo hard op studeert dat hij gek wordt en in een inrichting belandt. Wat een stuk al niet teweeg kan brengen!"

Strak staan

Tijdens het Steinway Pianoconcours in 2012 staat Nikola als jochie van negen voor het eerst in de Kleine Zaal van het Concertgebouw. 'Mijn docent zei: "Zie het als een normaal concert en ga gewoon mooi spelen." Er hangt veel spanning om concoursen. De Koningin Elisabethwedstrijd is een Olympische Spelen voor musici. Mensen voelen: ik móet die rondes doorkomen, anders ▶

Ik speel het best als ik een beetje zenuwachtig ben

heb ik geen carrière. Ik heb nooit iemand zien overgeven, maar ik weet zeker dat het gebeurt. Ach, voor de klas een spreekbeurt houden, vond ik vroeger veel enger dan een concert geven. Mensen komen voor de muziek, niet om mij te zien. Bovendien speel ik het best als ik een beetje zenuwachtig ben. Ik moet echt strak staan, haha.'

Blijven bewegen

Elke maand reist Nikola naar de *Accademia Pianistica Incontri col Maestro* in het Italiaanse Imola, voor lessen van Enrico Pace (53). 'Ik vind die cultuur daar fantastisch. De musea zijn inspirerend, de gebouwen zijn mooi, het eten is goed. Er is zo veel te leren. Het gaat erom dat je de structuur van een stuk overziet. Dat je over elke frasering hebt nagedacht. Pace zegt bijvoorbeeld: bij deze frase is dit akkoord belangrijk. Maar hij zal nooit zeggen: zo moet het. Meestal geeft hij een suggestie, van zo zou het kunnen. Hij benadert het spelen ook heel fysiek. Hij legt bijvoorbeeld uit hoe je een pianissimo gecontroleerd maar toch heel etherisch kunt spelen. Dan zegt hij: "Breng je gewicht naar achteren, strek je arm, en probeer het met een soort *suspension* te spelen." Je moet blijven bewegen. Dat heeft Marlies mij ook geleerd, dat je je arm nooit moet vastzetten, nooit moet laten stilstaan.'

Als een storm

Tiener Nikola en vijftiger Enrico Pace delen hun voorliefde voor pianisten uit de vroege twintigste eeuw. 'Michelangeli, die het pianoconcert van Ravel speelt, vinden we allebei goddelijk goed. Hij wist volgens mij bij elke noot exact hoe hij hem zou spelen. Bizar! Toch klonk het poëtisch, alsof het ter plekke ontstond. Ik denk niet dat perfectie zijn doel was. Het is ook niet mijn doel. Het gaat erom dat het karakter van het stuk goed overkomt. Er is nu een beweging die de partituur als heilig manuscript ziet. Dat is goed natuurlijk, maar er moet een bepaalde vrijheid in zitten. Als ik naar een concert ga, maakt het mij niet uit of er een verkeerde noot bij zit, of een paar extra noten. Ik vind het interessant om de interpretatie te horen. Horowitz kon zijn piano als een storm laten klinken, met enorm grote contrasten.' ▶

Interview Marjolein Lever
Fotografie Marco Borggreve

Enrico Pace

Pianist

'Vijf jaar geleden ontmoette ik Nikola voor het eerst, toen hij een masterclass bij mij volgde. Hij speelde Brahms en ik weet nog dat ik dacht: zo'n dertienjarige jongen die al laat werk van Brahms speelt? Maar nadat ik hem gehoord had, kon ik alleen maar diep respect hebben. Hij speelde met zoveel gevoel dat het me ontroerde. Jonge mensen zijn vaak vooral geïnteresseerd in snel en virtuoos spelen. Nikola is anders: bij hem staan klankvorming en frasering op de voorgrond. Voor hem is de muziek zelf het belangrijkste. Het is voor hem nu vooral belangrijk dat hij zijn repertoire verder uitbreidt en ervaring opdoet met het spelen van muziek uit verschillende stijperiodes. En hij moet veel optreden. Onlangs speelden we in Den Haag samen de Liszt-bewerking van Beethovens Negende symfonie. Ik speel niet vaak met mijn eigen studenten, maar in dit geval was het zowel voor hem als voor mij een groot plezier om samen op te treden.'

In verband met de coronacrisis sloot de geplande locatie voor de fotoshoot. Deze serie portretten van Nikola Meeuwsen kwam om die reden tot stand in het Scheveningse huis van zijn overleden grootouders. Zij vormden een belangrijke factor in Nikola's ontwikkeling, mede dankzij de vele huiskamerconcerten die zij organiseerden voor Nikola, zijn ouders en andere musici.

“Je moet het geluk hebben dat de juiste persoon je hoort spelen”

Muziek laten rusten

Elke avond voor het slapen leest Nikola boeken die iets met muziek te maken hebben. De afgelopen maanden was dat de roman *Flegeljahre* van Johann Paul Richter. 'Richter was de lievelingschrijver van Robert Schumann. Ik heb voor mijn cd zijn *Carnaval, opus 9* opgenomen, dat deels is geïnspireerd op dat boek. Richter schrijft soms super sentimenteel. Dat hoor ik nu terug in Schumann. Horowitz zei altijd dat het belangrijk is dat je iets van alle kunsten weet. Dat je je moet verdiepen in de wereld om je heen om een goeie pianist te worden. Dat je je talen moet spreken en je moet verdiepen in kunst en literatuur. En als hij dat zegt, is het waar. Er zijn musici die alleen maar studeren, slapen, opstaan, studeren, concert geven. Ik vind het belangrijk om van het leven te genieten. Soms moet je de muziek laten rusten,

zodat je uitgerust bent bij je concert. Ik loop hard en ik ga naar de sportschool. Ik heb een paar bokslessen genomen, en binnenkort ga ik kickboksen. Natuurlijk, je moet uitkijken voor je handen. Maar je bindt je polsen goed in en dan komen er een paar grote bokshandschoenen overheen. Als je de hele dag geconcentreerd met muziek bezig bent, moet je iets hebben wat daar goed mee contrasteert. Als ik niet studeer ga ik met vrienden chillen, naar het café of een techno-club. Maar wel met goede gehoorbescherming!

Geluk hebben

Nikola schaaft nu aan zijn talent met zijn docenten Pace en Van Gent. 'Misschien dat ik over twee jaar naar een conservatorium in Wenen of Amerika ga. Daar is het niveau heel hoog. Maar die plannen zijn nog niet concreet. Ik kan niet

zeggen: over vijf jaar doe ik dit en dat, want de muziekwereld is een rare wereld. Je moet het geluk hebben dat de persoon die jou een concert kan bezorgen net in de zaal zit als je speelt. Maar als je dan niet goed speelt, kun je niet verwachten dat je terug wordt gevraagd. Dit jaar speel ik een aantal concerten met orkest, onder andere het pianoconcert van Robert Schumann en het pianoconcert van Clara Schumann met het Residentie Orkest. Daar kijk ik naar uit.' ♦

Video's van Nikola Meeuwsen tijdens het traject **AVROTROS Klassiek presenteert!** vind je op avrotros.nl/nikolameeuwse

Welke jonge musicus zie jij graag in **AVROTROS Klassiek presenteert!**? Laat het weten via klassiekliden@avrotros.nl

PIANO-CONCERTEN OM NIET TE MISSEN

Concerttips uit de AVROTROS concertseries

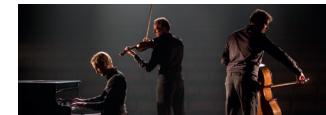
Anna Fedorova speelt Rachmaninoffs Vierde pianoconcert

Het Zondagochtendconcert
Het Concertgebouw, Amsterdam
Zondag 6 september 2020, 11:00 uur
Seizoensopening met verder Slavische dansen van Dvořák en Polovetzer-dansen van Borodin. Nordwestdeutsche Philharmonie o.l.v. Yves Abel, Anna Fedorova – piano

25-jarig jubileum Storioni Trio

Het Zondagochtend Concert
Het Concertgebouw, Amsterdam
Zondag 11 oktober 2020, 11:00 uur
Beethoven - Pianotrio in Es, Dvořák - 'Dumky'-trio Storioni Trio

Dejan Lazić speelt Beethovens Tweede pianoconcert

AVROTROS Vrijdagconcert
TivoliVredenburg, Utrecht
Vrijdag 20 november 2020, 20:15 uur
Beethoven - Tweede pianoconcert, Bartók - Concert voor orkest. Residentie Orkest o.l.v. Nicholas Collon, Dejan Lazić - piano

Concertdata onder voorbehoud.
hetzondagochtendconcert.nl
avrotrosvrijdagconcert.nl